

VITALIJA KAZILIONYTĖ

Diplomatas Stasys Antanas Bačkis

Neilgai teko bendrauti su iškiliumi Pasvalio krašto žmogumi, Lietuvos diplomatijos didžiūnu, ambasadoriumi, teisės daktaru Stasiu Antanu Bačkiu: nuo 1996-ųjų vasario iki lemtingosios 1999 m. lapkričio 10-osios, kai Pasvalį pasiekė skaudi žinia apie jo netektį. Bet ir per tuos ketverius metus spėjome sukaupti vertingą ambasadoriaus archyvą, o nuolatinis bendravimas laiškais, telefono pokalbiai, apsilankymai jo namuose Vilniuje teikė didžiulę atgaivą dvasiai.

S. A. Bačkis Lietuvos pasiuntinybėje
Vašingtone. 1979.
Nuotrauka iš Pasvalio M. Katiliškio
viešosios bibliotekos fondų

Pasvalio M. Katiliškio viešosios bibliotekos Rankraštyne saugomas dr. S. A. Bačchio archyvas yra vienas turtingiausių. Jį sudaro apie 200 dokumentų: atsiminimai, laišakai, informaciniai duomenys apie diplomatinio darbo pradžia Užsienio reikalų ministerijoje 1930–1938 metais, apžvalga „Diplomatinė tarnyba 1940 06 15 – 1990 03 11“, diplomatinę veiklą liudijantys dokumentai, mokslo darbai ir studijos, publikacijos prieškarinio Lietuvos, išsivijios, užsienio spaudoje, duomenys apie J. Lukšą, J. Būtėną, apie A. Aušros ir J. Brazaičio veiklą, fotografijos. Archyve sukaupti dokumentai pasakoja apie ambasadoriaus gyvenimo kelią nuo vaikystės, prabėgusios gimtųjų Pantakonių kaime, iki 1999 m. Visą šį neįkainojamos vertės turtą prasminga būtų pavadinti dr. S. A. Bačchio gyvenimo byla.

Šiandien, vėl vartant šią bylą, atidžiai peržvelgiant kai kuriuos dokumentus, norėtusi sustoti prie ranka rašytų atsiminimų, atkuriančių tėviškės, vaikystės, mokslo dienų vaizdus. Gyvai parašyti dr. S. A. Bačchio atsiminimai „Pantakonių kaimas ir mano vaikystės metai“ grąžina į XX a. pirmosios pusės senojo sodžiaus prieglobstį: „Kaimas įsikūręs gražioje vietoje, Mūšos kairiajame krante, prie pat upės pakrantės“. Plačiai atsiveria gimtosios sodybos vartai, „kur sode buvo du dideli gražūs beržai, kurių sulą gerdavome, o pavasarį ir vasarą gandrai turėjo savo lizdą“. Atsiminimuose ryškus šeimos – motinos, brolių, sesers – paveikslas. Gimtieji namai buvo ir mokslų pradžia: „būdamas mažas, pramokau skaityti brolių padedamas“. Toliau vaikystės kelias veda į didesnius mokslus: „1914 m. rudenį lankiau pradžios mokyklą Joniškėlyje, kur išmokau rusiškai skaityti, bet kalbos rusų neišmokau... 1918 m. rudenio, atsidarius Linkuvoje progimnazijai, buvau nuvežtas Linkuvon, kur, išlaikęs egzaminus į antrąją klasę, išbuvau iki 1919 metų galo“.

Į vaikystės dienų įspūdžius įsiterpia prisiminimai ir apie Pirmojo pasaulinio karo metus, kai teko nešti maistą Gustonių dvare laikytiems rusų belaisviams: „aš būdavau įpareigotas jiems – belaisviams nešti

maisto", ir apie nepriklausomybės kovas Joniškėlio krašte: „prisimenu, kad vyriausias brolis Povilas ir brolis Juozas kovojo Joniškėlio apylinkėse su bolševikais”.

Nepamiršta ir gimtoji tarmė: „Pantakonių kaimas, mano atsiminimais, buvo vadinamas Pontakoniai. Matyt, Petras Būtėnas, kalbininkas, jį pavadino „Pantakoniai”, vietoj „o” pakeisdamas „a”, nes mes visuomet sakydavom „žosis”, „onte”...”

Nuo gimtųjų namų mintimis niekur nenutolta – tėviškė įsirėžusi atmintin taip giliai ir stipriai, tarsi ir dabar stovėtum prie jos vartų, pro kuriuos išvingiavo gyvenimas į Panevėžį, Kauną, Paryžių, Vašingtoną, Vilnių.

Jaunystės dienų vaizdas atsiskleidžia prisiminimuose apie Panevėžio gimnazijos mokytojus, prisime namus su didele meile: „kiek prisimenu prof. J. Yčą, G. Petkevičaitę-Bitę, M. Grigonį, J. Lindę-Dobilą, tai mano įspūdžiai apie juos buvo visuomet malonūs”.

Daug šiltų prisiminimo žodžių skirta klasės draugui istorikui Pauliui Šležui, pusbroliui kalbininkui Petriui Būtėnui, su skauduliu prisimenamas brolis Juozas, Lietuvos kariuomenės karininkas, 1941 m. birželio 14 d. išvežtas į Sibirą ir po metų miręs Sajanuose, Krasnojarsko krašte.

Tolesnis ambasadoriaus gyvenimo kelias, būtent diplomatinio darbo pradžia Užsienio reikalų ministerijoje 1930–1938 metais, ryškėja iš jo atsiųstų ranka rašytų informacinių žinučių. Pirmosios pareigos ministerijoje – Politinio departamento sekretorius: „Mano darbas nuo 1930. XI. 1 iki 1934. IX. 15 d. buvo kanceliarinio pobūdžio <...>, daugiausia turėjau versti į prancūzų kalbą įvairiais klausimais informacinius raštus, kuriuos pateikdavo ministerijos informacijos skyriaus vedėja – referentė M. Avietėnaitė”. Su kitais bendradarbiais S. A. Bačkiai teko versti iš prancūzų kalbos svarbius dokumentus, taisyti spausdinamų sutarčių rinkinių korektūras.

„1934. IX. 15 buvau paskirtas Užsienio reikalų ministerio asmens sekretoriumi, pareigas ėjau iki 1936. VII. 31, kai buvau paskirtas Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje pirmuoju sekretoriumi <...> Šalia tiesioginio darbo buvau įtrauktas į Lietuvos delegaciją sudėtį <...> Nuo šiol prasideda tikrasis dr. S. A. Bačnio darbas diplomatinėje tarnyboje, tapęs pasirengimu sunkiems ateities išbandymams.

Visą savo gyvenimą dr. S. A. Bačnis paskyrė diplomatinei misijai, kurios svarbiausias tikslas buvo išlaikyti gyvą Lietuvos prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą nepripažinimą. Todėl labai branginame jo dovanotą darbą „Lietuvos Diplomatinė Tarnyba 1940. 06. 15 d. – 1990. 03. 11 d.” su įrašu: „< > skiriu Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos dispozicijai ir nuosavybei”. Tai vienintelis šaltinis, kuriame išsamiai nušviečiamas tragiškiausias, mažai žinomas Lietuvos valstybės istorijos laikotarpis – jos diplomatinė tarnybų veikla sovietų okupacijos metais. Šiame darbe yra ir autentiškų duomenų apie paties dr. S. A. Bačnio diplomatinę veiklą: 1939–1953 m. jis ėjo Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje patarėjo ir Lietuvos atstovo pareigas, 1953 m. suteikiamas įgaliotojo ministro rangas, 1960–1987 m. jis – Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone patarėjas, Charge d’Affaires (reikalų patikėtinis), 1983–1991 m. – Lietuvos diplomatijos šefas. Darbo pabaigoje pateikiama net 16 priedų labai vertingos dokumentinės medžiagos.

„Kada kalbama apie Lietuvos valstybės de jure egzistenciją, valstybės tęstinumą – reikia visuomet žiūrėti Lietuvos interesų, kurie visiems neleidžia tarp savęs turėti nesusipratimų, konfliktų”, – šie giliai prasmingi dr. S. A. Bačnio žodžiai nusako diplomatinės tarnybos okupacijos metais esmę.

Tėviškės žmonėms ambasadorius dovanuoja 1952 m. Paryžiuje išleistą savo knygą „Peuples Opprimés. La tragedie des Etats Baltes” („Pavergtos tautos. Baltijos šalių tragedija”), rašytą suvaržytos diplomatinės veiklos laikotarpiu, kai nebuvo galima oficialiai skelbti pavardės. Todėl knyga pažymėta ženklų xxx. Šis jau bibliografinė retenybė tapęs leidinys tuomet liudijo laisviesiems Vakarams Baltijos šalių okupaciją.

Dr. S. A. Bačkį pagrįstai galima vadinti mokslo žmogumi. Vieną iš jo archyvo dalių sudaro paskaitos, skaitytos Lietuvių mokslo akademijos (LKMA) suvažiavimuose. Mokslinės veiklos pradžią žymi 1936 m. LKMA II suvažiavime skaityta paskaita „Pijaus XI socialinės idėjos”, išspausdinta Suvažiavimo darbuose. Kitos trys paskaitos, išleistos atskirais atspaudais, jau priklauso išėivijos laikotarpiui. LKMA IV suvažiavime (pirmajame išėivijoje), vykusiame 1957 m. Romoje, daug dėmesio sulaukė paskaita „Katalikų bažnyčios doktrina apie tautų apsisprendimo teisę”. Kaip priesakas lietuviui katalikui skamba baigiamoji paskaitos mintis: „...katalikai turi pareigą ir prievolę susirūpinti, kad Bažnyčios doktrina apie tautų apsisprendimo teisę būtų tinkamai pažinta ir siekiama įgyvendinti. Šiuo klausimu lietuviai katalikai turi domėtis ir ją sekti tarptautiniame gyvenime, nes lietuvių tauta laukia iš laisvėje esančių lietuvių paramos, pagalbos ir kovos už Lietuvos laisvę ir Nepriklausomybę”.

Antroji paskaita išėivijoje „Sovietų Sąjungos laikysena nacijų, tautybių bei Lietuvos atžvilgiu” buvo skaityta LKMA VIII suvažiavime (1970 m., Torontas). Dr. S. A. Bačnis buvo ir mokslininkas, tyrinėjęs Akademijos istoriją. Tai liudija 1982 m. Floridoje įvykusiame LKMA XIX suvažiavimo baigiamajame posėdyje skaityta paskaita „Akademijos 60 metų sukaktis”. „LKM Akademijos sukaktis mus įpareigoja ryžtis dirbti ateityje. Reikia visuomet pastangų ir drąsos, tik tada teįvyksta stebuklai, dideli pasiekimai”, – tokiuose padrašinančiuose žodžiuose jau slypėjo Akademijos tąša šiandieninėje Lietuvoje.

Mums dovanotame archyve yra ir reikšmingos dr. S. A. Bačnio studijos „Socialinis krikščionybės pajėgumas“ (paskaitos, skaitytos 1959 m. Europos lietuvių fronto bičiulių ir Vokietijos ateitininkų sen-draugių studijų savaitėje Kionigsteine (Vokietija) medžiaga) atspaudas. Ir šiandien daugelį priverčia suklusti apibendrinamoji studijos mintis: „Jei katalikai nori tikrai vykdyti socialinę bažnyčios doktriną – pirmiausia jie patys tarpusavyje turi būti vieningi ir vieni kitiems parodyti ne žodžiais, bet darbais tikrą krikščionišką meilę“.

„Lietuvos valstybės pripažinimas ir jo padariniai tebegalioja kaip ir anksčiau, nes nėra jokio juridinio tarptautinio akto, kuris būtų Lietuvos valstybės pripažinimą de jure pakeitęs“, – ši vilties teikianti nuostata išreikšta diplomato atsiųstoje paskaitoje „Lietuvos valstybės tarptautinė teisė ir politinė padėtis“, išspausdintoje leidinyje „Lietuva okupacijoje, pranešimai P. L. B. Seimui apie okupuotos Lietuvos gyvenimo kai kurias gyvenimo sritis“. Apie paskaitos svarbą viename iš savo laiškų kukliai užsimena pats autorius: „Prašyčiau susipažinti ypač gerai su mano paskaita, laikyta 1958 m. Nev Yorke. Joje yra minčių, kurios Jums parodys, kaip 1958 m. vertinau mūsų padėtį ir kaip įvertinau Sovietų laikyseną“.

Ypač brangi dovana – dr. S. A. Bačnio disertacija „Le Concordat entre de Lithuanie et Saint Siege“ („Lietuvos ir Šventojo Sosto konkordatas), apginta 1943 m. gegužės 22 d. Paryžiaus universiteto Teisių fakultete, už ją suteiktas teisės daktaro laipsnis. 1944 m. birželio 20 d. Teisių fakulteto dekanas raštu pažymima, kad dr. S. A. Bačkui suteikiama „Mention“ (aukščiausiasis įvertinimas) už vieną iš geriausių Viešosios teisės tezių 1943–1944 mokslo metais. Disertacijos pradžioje esantys raštai nurodo, kaip ir kada ji buvo priimta ir apginta. Gaila, kad lig šiol šis mokslo darbas neišspausdintas.

Tėviškėn grįžę dr. S. A. Bačnio mokslo darbai yra didžiulis turtas, kuris ilgai mums buvo nepasiekiamas.

Plati ir ilga ambasadoriaus žurnalistinio kelio vaga. Tai nuo 1929 m. daugelyje žurnalų ir laikraščių skelbiamos brandžios studijos įvairiomis savo srities temomis. Mums rūpėjo, kokiuose leidiniuose ir kokių metu ambasadoriaus bendradarbiauta. Ir išdrįsime šito paprašyti. Gavome neįtikėtinai daug – net 80 jo publikacijų su rankraštiniais užrašais. Žurnalistinis dr. S. A. Bačnio kelias prasidėjo 1929 m. J. Keliuočio redaguotame „Laimės kalendoriuje“ išspausdintu išsamiu straipsniu „Šių dienų Europa“. Šiek tiek vėliau S. A. Bačnis pradėjo bendradarbiauti „Ateityje“, „Ryte“, „Pavasaryje“, „Ūkininke“, „XX amžiuje“, „Naujojoje Romuvoje“, „Karde“, „Mūsų Vilniuje“. Temos labai įvairios – politika, teisė, visuomeniniai, socialiniai klausimai. Du iš atsiųstųjų straipsnių buvo spausdinti gana retuose leidiniuose: VDU studentų neperiodiniame leidinyje „Studentų žodis“ ir VDU studentų ateitininkų sąjungos knygoje „Savu keliu“.

Ypač svarbūs dr. S. A. Bačnio straipsniai, kurie buvo paskelbti Prancūzijos spaudoje: „Revue Parlementaire“, „Voix Francais“. Tai 1943 m. parašyti devyni straipsniai vienu pavadinimu „La Lithuanie sous le joug de Soviets“ („Lietuva Sovietų priespaudoje“), informuojantys apie padėtį okupuotoje Lietuvoje. Pirmąjį Lietuvos atstovą Prancūzijoje Oskarą Milašį primena dr. S. A. Bačnio straipsnis „Quelques propos sur les activites diplomatiques et les idees politiques de Milosz“ („Keletas minčių apie Milašiaus diplomatinę veiklą ir politines idėjas“), išspausdintas knygoje „O. V. de L. Milosz 1871–1939“ (Paryžius, 1959).

Nemažai diplomato rašyta ir išėivijos leidiniuose: „Drauge“, „Žiburiuose“, „Aiduose“, „Karyje“, „Dirvoje“. Didžiausios studijos: „Lietuvos – JAV santykiai dviejų šimtmečių (1776–1976) laikotarpiu“, „JAV – Sovietų Sąjungos konsularinė sutartis“, „JAV de jure Lietuvos pripažinimo 50 metų sutartis“.

Visos šios publikacijos – tai gyvenimo kelio, sujungusio diplomatiją, politiką, mokslinę visuomeninę veiklą, atspindys. Vartydami jas tarsi praeiname istorija tapusius ilgus dešimtmečius, geriau suvokiame, ką jautė ir išgyveno žmogus, ištikimai gynęs Lietuvos laisvę.

Ypatingas, dar mažai tyrinėtas dr. S. A. Bačnio gyvenimo tarpsnis – pokario metai, kai jis negailėjo dėmesio ir rūpesčio partizanų kovoms Lietuvoje. Žinodami, kad 1948 m. į Vakarų pro geležinę uždangą prasiveržęs partizanas Juozas Lukša-Daumantas prieglobstį rado Bačnių šeimoje, o jo atvežtus svarbius dokumentus diplomatas padėjo perduoti vakariečiams, paprašėme dr. S. A. Bačnio atsiųsti tikslesnių duomenų apie J. Lukšos gyvenimą Paryžiuje, knygos „Partizanai“ parašymo aplinkybes. Ambasadorius atsiuntė dokumentų ne tik apie J. Lukšą, bet ir apie jo bičiulį, savo pusbrolių Julijoną Būtėną. „<...> be medžiagos, kurią esu pasiuntęs Jums, šiandieną siunčiu tekstą mano paskaitos apie jį (Juozą Lukšą – red.), kurią skaičiau 1977.VI.12. Chicagoje. Joje visa esu pasakęs, ką, mano nuomone, reikėjo pasakyti. Tiek galiu pridurti, kad savo knygą „Partizanai“ jis rašė Paryžiuje ir aš tik tiek esu prisidėjęs, kad daviau jam rašomą mašinėlę. Jis negyveno pas mus Paryžiuje, tik kelias naktis yra nakvojęs, kol susirado kambarį“, – kukliai prisimena Juozo Lukšos globėjas.

1950 m. Lietuvos laisvės kovos įgaliotiniui J. Lukšai grįžus į Lietuvą, sąjūdžio vadovybės pavedimu tos pareigos atiteko dr. S. A. Bačkui-Aušrai ir prof. J. Brazaičiui. Atstovavimo krašto rezistencijai Vakaruose metai užfiksuoti diplomato atsiųstose informacijose: „Būdamas Lietuvoje, J. Lukša savo slaptu laišku, rašytu 1950.XII.10. pranešė, kad A. Aušra ir J. Brazaitis yra patvirtinti LLK Sąjūdžio vadovybės būti ryšininkais laikinoms pareigoms Vakaruose, jais jis buvo paskyręs 1950.XI.12. prieš apleisdamas

Vakarus. <...> Mudviejų pareigos buvo vakariečius informuoti apie mūsų rezistenciją krašte. <...> Nuo 1950 pradžios dariau žygių į VLIK'o ir Lietuvos diplomatinės tarnybos vyrus, įspėdamas pagal man siųstas J. Lukšos žinias, kad J. Deksnys yra sovietų tarnyboje. Man nepavyko įtikinti J. Deksnio draugus Vakaruose, kurie visą laiką skelbė, iki 1956 m., kad jis yra laisvas. <...> Po J. Lukšos mirties 1951. IX.4. nutrūko mūsų tiesioginiai ryšiai su krašto rezistencija. Mudu veikėme remdamiesi žiniomis, kurias įvairiais būdais patirdavome iš okupuotos Lietuvos, daugiausia iš slaptai leidžiamos spaudos ir rezistencinių organizacijų veiklos”.

Apie sugrįžimo laiką (taip pavadino diplomato gyvenimo metus, praleistus nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje) pasakoja publikacijos Lietuvos ir išeivijos spaudoje, apdovanojimo, sveikinimo raštai, sūnaus – Vilniaus arkivyskupo metropolito (dabar jau kardinolo) Audrio Bačchio žodis Tévelio 90-ies metų jubiliejaus iškilmėse universitete ir Arkikatedroje.

Labai vertingos ir fotografijos, be kurių dr. S. A. Bačchio gyvenimas nebūtų toks ryškus. Jose užfiksuoti beveik visi gyvenimo tarpsniai: jaunystės metai, atstovavimo Lietuvai Paryžiuje, Vašingtone laikotarpis, 90-ies metų jubiliejaus iškilmių momentai.

Dr. S. A. Bačchio gyvenimas ir darbai tampa istorinių tyrinėjimų sritimi. Pirmasis tokių tyrinėjimų ėmėsi istorikas L. Janušauskas, kurio bakalaurų darbą „Stasio Antano Bačchio diplomatinė ir politinė veikla“ ambasadorius dovanojo bibliotekai.

Džiugi žinia, kuria dalijomės su dr. S. A. Bačkiu, buvo 1998 m. gruodžio 19 d. Seimo priimtas Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įgyvendinimo įstatymas, suteikiantis 1940–1990 metais Lietuvos Respublikai atstovavusiems diplomatams Lietuvos Respublikos nepaprastojo ir įgaliojoto ambasadoriaus rangą. Pagaliau mūsų valstybė teisiškai pripažino dr. S. A. Bačchio ir visų išeivijoje dirbusių diplomatų diplomatinę veiklą.

Nuolatinis ryšys su tėviške – ambasadoriaus laišakai, tapę, ypač dabar, po jo netekties, kertine archyvo dalimi, liudijančia visą bendravimo su juo laikotarpį. Laiškuose atsiveria be galo kukli, tauri asmenybė, atsiveria ir kai kurie nežinomi gyvenimo momentai. „Žiūrėkite į mane tik kaip į žmogų, kuris priesaiką davė priimtas į Užsienio reikalų ministeriją – stengėsi dirbti Lietuvos labui, gindamas ir Lietuvos piliečių reikalus bei bėdas, kai tai reikėjo”. Laiškuose ambasadorius išsakė ir didelį rūpestį dėl šiandieninės Lietuvos, dėl tėviškės, jos žmonių atminimo. Visuose renginiuose, nesvarbu, kur jie vyko, ambasadorius mintimis visuomet buvo su mumis. „Gėriuosi Julijono Būtėno atminimo pagerbimu. Būsiu mintimis ir dvasia su visais jo gerbėjais. Gailiuos, kad mano „jaunystės” padėtis neduoda man galimybės dalyvauti gražioje iškilmėse”. Dr. S. A. Bačchio laišakai mums yra tarsi gerieji mokytojai, iš kurių semiamės kuklumo, pagarbos, išminties, stiprybės, meilės.

Nors neišsipildė ambasadoriaus troškimas aplankyti tėviškę, bet visi mūsų bendravimo metai buvo tarsi nuolatiniai jo grįžimai tėviškėn, kiekvieną kartą mums padovanojantys po gabalėlį ambasadoriaus gyvenimo istorinės bylos. Ir tėviškės žmonės jau skaito tą bylą, atskleidžiančią dar mažai žinomą mūsų valstybės istoriją, kurią pasiaukojamai rašė Lietuvos išeivijos diplomatai, iš kurių žymiausias buvo Pasvalio krašto sūnus Stasys Antanas Bačkis.

DIPLOMATO DR. STASIO ANTANO BAČCHIO ARCHYVAS PASVALIO M.KATILIŠKIO VIEŠOJOJE BIBLIOTEKOJE

ASMENS DOKUMENTAI

1. Stasys A. Bačkis. Trumpa mano gyvenimo apybraiža. Vilnius, 1995 03 25. Mašinraštis. 4 lapai.
2. Paryžiaus universiteto Teisių fakulteto pažymėjimas, suteikiantis S. A. Bačkiui teisių daktaro laipsnį. Paryžius, 1943 05 28. Kopija, prancūzų kalba. 1 lapas.
3. Paryžiaus universiteto Teisių fakulteto dekanų raštas, suteikiantis geriausią – Mention – įvertinimą už apgintą disertaciją „Le Concordat entre la Lithuanie et le Saint-Siege” kaip vieną geriausių 1943–1944 mokslo metų Viešosios teisės tezių. Paryžius, 1944 06 20. Kopija, prancūzų kalba. 1 lapas.

TARNYBINĖ VEIKLA

1. Informacijos apie Stasio Antano Bačchio diplomatinio darbo pradžią Užsienio reikalų ministerijoje 1930 11 01–1938 08 01. Priedas – 6 dokumentai. Vilnius, 1997 09 22. Rankraštis, originalas. 2 lapai.
2. Lietuvos diplomatinė tarnyba 1940 06 15–1990 03 11. Apžvalga. Vilnius, 1992 05 11. Mašinraštis, 67 lapai, 16 priedų, lietuvių, prancūzų, anglų kalbomis. Su dr. S. A. Bačchio autografu.
3. Lietuvos diplomatinė tarnyba (1940 06 15–1990 03 11). Atspaudas iš „Istorijos”(T. XXXVI. V., 1997). 1999. 48 p. Su S. A. Bačchio autografu.
4. Užsienio reikalų ministro S. Lozoraičio raštas. Ištrauka iš p. S. A. Bačchio atestacijos. Kaunas, 1939 06 27. Kopija, 1 lapas.
5. Finansų ministerijos Finansų departamento pažymėjimas stipendijos atsisteisimo reikalu. Kaunas, 1939 06 27. Kopija, 1 lapas.

6. Lietuvos atstovo Paryžiuje P. Klimo pažymėjimas, kuriuo S. A. Bačkiui pavedama rūpintis Lietuvos pasiuntinybės rūmais, personalo globa ir Lietuvos piliečių reikalais. Paryžius, 1940 06 10. Rankraštis, kopija, prancūzų kalba. 1 lapas.
7. Paryžiaus policijos prefektūros pažymėjimas, kuriuo pranešama apie Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje raktų perdavimą. Paryžius, 1945 06 16. Kopija, prancūzų kalba. 1 lapas.
8. S. A. Bačkio, Latvijos ministro O. Grosvald, estų prof. Aspel surašytas memorandumas sąjungininkų Jungtinių karinių pajėgų štabui dėl Baltijos valstybių pabėgėlių likimo. Paryžius, 1945 06 16. Kopija, anglų kalba. 3 lapai.
9. Generolo T. J. Davis atsakymas dėl Baltijos valstybių pabėgėlių likimo. 1945 07 07. Kopija, anglų kalba. 1 lapas.
10. Lietuvos diplomatijos šefo S. Lozoraičio įsakymas, suteikiantis S. A. Bačkiui įgaliotojo ministro rangą. Roma, 1953 10 23. Kopija, 1 lapas.
11. Lietuvos diplomatijos šefo Stasio Lozoraičio raštas, kuriuo remiantis dr. S. A. Bačkis paskirtas Lietuvos diplomatijos šefo pavaduotoju, o S. Lozoraičio mirties atveju – perimtų jo pareigas. Roma, 1978 08 20. Kopija, 1 lapas.
12. Valstybės departamento raštas S. A. Bačkiui – atsakymas kreditų klausimu. Vašingtonas, 1979 02 07. Kopija, anglų kalba. 2 lapai.
13. Ištrauka iš „Congressional Record-Senate (Nr. 19): senatoriaus Domenici nagrinėja Pasiuntinybės Vašingtone reikalus. 1979 02 21. Kopija, anglų kalba. 1 lapas.
14. Valstybės departamento raštas, kuriuo pranešama apie galimybę paskirti naujus diplomatijos pareigūnus – diplomatinės tarnybos tęstinumo užtikrinimą. Vašingtonas, 1981 01 13. Kopija, anglų kalba. 1 lapas.
15. Gist-US Policy: The Baltic Republics. JAV laikysena Baltijos valstybių atžvilgiu. Vašingtonas, 1984 m. rugpjūtis. Kopija, anglų kalba, 2 lapai.
16. JAV prezidento R. Reigano laiškas-sveikinimas S. A. Bačkiui, minint jo diplomatinės tarnybos 55 metų ir darbo Lietuvos pasiuntinybėje Vašingtone 25 metų sukaktis. 1985 10 08. Kopija, anglų kalba. 1 lapas.
17. S. A. Bačkio laiškas JAV prezidentui R. Reiganui. Vašingtonas, 1986 02 06. Kopija, anglų kalba. 1 lapas.
18. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro A. Saudargo raštas, patvirtinantis dr. S. A. Bačkį turint nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus rangą. Vilnius, 1999 06 17. Kopija. 1 lapas.
19. Jonušauskas L. Stasio Antano Bačkio diplomatinė ir politinė veikla. Bakalauro darbas. Vilnius, 1996. Mašinėraštis, 41 lapas.

MOKSLO DARBAI, STUDIJOS, LEIDINIAI

1. Disertacija „Le Concordat entre la Lithuanie et le Saint-Siege“ (Lietuvos ir Šventojo Sosto Konkordatas). Paryžius, 1943. Mašinėraštis, kopija, prancūzų kalba. 216 lapų.
2. Socialinis krikščionybės pajėgumas. Paskaita // Atspaudas iš Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraščių. T. 1. Roma, 1965. P.21.
3. Sovietų Sąjungos laikysena nacijų, tautybių bei Lietuvos atžvilgiu. Paskaita /Atspaudas iš Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbų. T. 8. Roma, 1974. P. 21.
4. Akademijos 60 metų sukaktis. Paskaita //Atspaudas iš Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbų. T. 12. Roma, 1987. P. 16.
5. Katalikų bažnyčios doktrina apie tautų apsisprendimo teisę. Paskaita //Atspaudas iš Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbų. T. 4. Roma, 1961. P. 18.
6. Pijaus XI socialinės idėjos. Paskaita // Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbai. T. 2. Roma, 1971. P. 324–335. Kopija.
7. Lietuvos valstybės tarptautinė ir teisinė ir politinė padėtis. Paskaita. 1958. Mašinėraštis. 11 lapų.
8. People opprimés. La tragédie des états Baltes („Pavergtos tautos. Baltijos šalių tragedija“). Paris, 1952. Knyga prancūzų kalba, su S. A. Bačkio autografu.
9. Bulletin Lithuanien. Service d'Information et de Documentation. 1957 m. balandis. S. A. Bačkio Paryžiuje (1951–1958) leistas ir redaguotas leidinys prancūzų kalba. Originalas. 3 lapai.

STRAIPSNIAI PRIEŠKARIO LIETUVOS SPAUDOJE

1. 65-ių S. A. Bačkio straipsnių iškarpos iš periodinių leidinių: „Laimės kalendorius“, „Ateitis“, „Rytas“, „XX amžius“, „Kardas“, „Pavasaris“, „Ūkininkas“, „Naujoji romuva“, „Mūsų Vilnius“, VDU studentų ateitinių leidinio „Studentų žodis“, VDU studentų ateitinių sąjungos knygos „Savo keliu“, su ranka darytais įrašais (1929–1940).

STRAIPSNIAI IŠEIVIJOS SPAUDOJE

1. 13 straipsnių (iškarpų ir kopijų) iš „Draugo“, „Dirvos“, „Gimtosios šalies“, „Aidu“, „Kario“, „Žiburių“ su ranka darytais įrašais (1948–1989).

STRAIPSNIAI UŽSIENIO SPAUDOJE

1. Dviejų straipsnių Prancūzijos laikraščiuose „Voix Francaises“ (1943) ir „Revue Parlementaire“ (1942) iškarpos, vieno straipsnio apie O. Milašių kopija iš leidinio „O. V. de L. Milosz (1877–1939). Paris, 1959.

STRAIPSNIAI LIETUVOS VALSTYBINGUMO ATKŪRIMO LAIKOTARPIO SPAUDOJE

1. 18 straipsnių įvairiuose Lietuvos leidiniuose (1992–1996).
2. 3 TV laidų ir vienos radijo laidos pokalbių tekstai. 1993–1995. Vilnius. Mašinraštis. 39 lapai.

DOKUMENTAI APIE POKARIO REZISTENCIJOS LAIKOTARPĮ

1. A. Aušra ir J. Brazaitis: Informacija apie Lietuvos Laisvės sąjūdžio ryšininkų Vakaruose A. Aušros (S. A. Bačkio) ir J. Brazaičio veiklą. Vilnius, Rankraštis. Originalas, 2 lapai.
2. Lietuvos atstovo dr. St. Bačkio žodis, pasakytas 1977 06 12 Chicagoje, minint tragiškuosius birželio mėn. išvežimus ir J. Daumantą -Lukšą. Mašinraštis, 6 lapai
3. Informacijos apie Juozą Lukšą ir Julijoną Būtėną (įvairių straipsnių kopijos). 53 lapai su įrašais.
4. Politinės Lietuvos laisvinimo vadovybės vieningumo susitarimas. Baden Badeno susitarimo protokolo nuorašas. Rankraštis. Kopija, 1 lapas.

ATSIMINIMAI

1. Pantakonių kaimas ir mano vaikystės metai: Atsiminimai apie tėviškę. Vilnius, 1996 04 30. Rankraštis. Originalas, 3 lapai.
2. Intendantūros majoras Juozas Bačkis: Atsiminimai apie brolių. Vilnius, 1996 05 09. Rankraštis. Originalas, 1 lapas.
3. Keli atsiminimai apie Panevėžio gimnazijos mokytojus 1920–1925 mokslo metais. Vilnius, 1996 04 26. Rankraštis. Originalas, 3 lapai.
4. Paulius Šležas: Atsiminimai apie klasės draugą istoriką P. Šležą, Vilnius, 1996 04 28. Rankraštis. Originalas, 2 lapai.
5. Petras Būtėnas: Atsiminimai apie pusbrolių kalbininką P. Būtėną. Vilnius, 1996 04 27. Rankraštis, 1 lapas.
6. Julijonas Būtėnas 1915–1951: Atsiminimai apie pusbrolių žurnalistą rezistentą J. Būtėną. Vilnius, 1998 08 20. Rankraštis. Originalas, 5 lapai.

JUBILIEJINĖ MEDŽIAGA

1. Lietuvos Respublikos Prezidento A. Brazausko dekretas „Dėl S. A. Bačkio apdovanojimo Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 1-ojo laipsnio ordinu“. Vilnius, 1996 02 08. Kopija, 1 lapas.
2. Lietuvos ambasadoriaus Vašingtone A. Eidinto sveikinimas dr. S. A. Bačkuiui 90-mečio proga. Vašingtonas, 1996 02 03. Kopija, 1 lapas.
3. Sūnaus, Vilniaus arkivyskupo metropolito (dabar – kardinolo) Audrio Juozo Bačkio kalbų, sakytų jubiliejaus išskilmėse Vilniaus universitete ir Arkikatedroje, tekstai. Kopijos, 5 lapai.
4. Publikacijos Lietuvos ir išėivijos spaudoje (7 straipsniai „Drauge“, „Darbininke“, „Kauno dienoje“, „Lietuvos aide“, „Santaroje“, „Tėviškės žiburiuose). 1996.

KORESPONDENCIJA

1. Istoriko Pauliaus Šležo sveikinimas S. A. Bačkuiui. Joniškėlis, 1937 12 23. Rankraštis. Originalas, 1 lapas.
2. Lietuvos pasiuntinio Paryžiuje Petro Klimo laiškas S. A. Bačkuiui. Vichy. 1940 07 29. Rankraštis. Kopija, 2 lapai.
3. Kazio Sabalio laiškas S. A. Bačkuiui. Vilnius, 1942 03 13. Rankraštis. Kopija, 1 lapas.
4. Lietuvos diplomatijos šefo Stasio Lozoraičio (vyresniojo) laiškas S. A. Bačkuiui. Roma, 1978 08 20. Rankraštis. Kopija, 2 lapai.
5. JAV prezidento Ronaldo Reagano laiškas S. A. Bačkuiui. 1986 03 11. Kopija anglų kalba, 1 lapas.
6. Rašytojo Bronio Railos sveikinimas S. A. Bačkuiui. Los Angeles, 1986 03 29. Kopija, 1 lapas.
7. Laiškai Pasvalio M. Katiliškio viešosios bibliotekos direktorei Danguolei Abazoriuvienei, sveikinimai bibliotekos darbuotojams: 47 laiškai ir sveikinimai, rašyti ranka 1996–1999 m.
8. 9 laiškai Pasvalio M. Katiliškio viešosios bibliotekos darbuotojai Vitalijai Kazilionytei, rašyti 1998–1999 m.

IKONOGRAFIJA

- 27 nuotraukos iš įvairių gyvenimo laikotarpių su ranka darytais įrašais (1930–1996).